

Arhim. Ioan Krestiankin

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

IOAN KRESTIANKIN, arhimandrit

Astăzi este începutul mântuirii noastre : predici /
arhim. Ioan Krestiankin ; trad. din limba rusă: Denis
Chiriac. - Iași : Doxologia, 2017

ISBN 978-606-666-679-4

I. Chiriac, Denis (trad.)

252

Mulțumim Editurii Rodnoe Slovo pentru acordarea
drepturilor de traducere a volumului

© Уроки Духовной Мудрости Архимандрита Иоанна
(Крестьянкина), Родное слово, составление, 2010.

© Editura DOXOLOGIA, 2018

ISBN 978-606-666-679-4

Arhim. Ioan Krestiankin

Astăzi este începutul mântuirii noastre

Predici

Traducere din limba rusă

DENIS CHIRIAC

Carte tipărită cu binecuvântarea

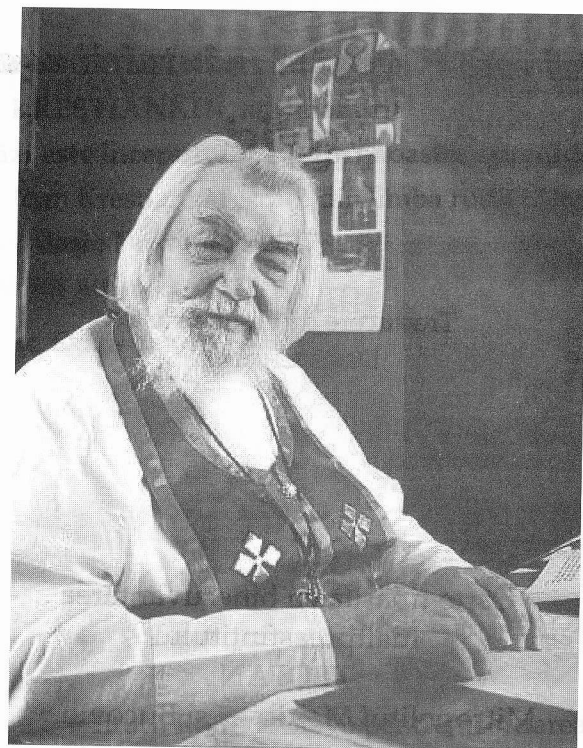
Înaltpreasfințitului

TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA

2018



Cuprins

Predică la Nașterea Domnului	7
Predică la Tăierea Împrejur a Mântuitorului	13
Predică la Botezul Domnului – Teofania	20
Predică la Schimbarea la Față a Domnului	27
Predică la Înălțarea Sfintei și de-viață-făcătoarei Cruci	32
Predică la Intrarea Domnului în Ierusalim	38
Predică la Duminica Sfântului Apostol Toma	45
Predică la Înălțarea Domnului	51
Predică la Sfânta Treime	57
Predică la Nașterea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	64
Predică la Intrarea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu în Templu	73
Predică la Buna-Vestire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	80
Predică la Adormirea Maicii Domnului	86

Cuvânt către turma cea cuvântătoare

Tulburarea actuală în privința noului tip de acte 92

Despre duhovnicie 104

Extrase din manuscrisele

Părintelui Ioan Krestiankin 115

PREDICĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI

*Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeu nostru, răsărit-a lumii
lumina cunoștinței; că întru dânsa cei ce slujeau stelelor,
de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății,
și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus;
Doamne, slavă Ție!¹*

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh!
Să ne bucurăm de Domnul, Care ne-a descoperit
taina aceasta: Dumnezeu în trup S-a arătat, Mântuitorul
sufletelor noastre.

Cu aproape douăzeci de secole în urmă, a avut loc
un eveniment crucial pentru umanitate. În micul orășel
Betleem din Iudeea, noaptea, în întunericul unei
peșteri, s-a auzit un plânset ușor de copil, S-a născut
un Om pe pământ, Fiu al lui Dumnezeu și Fiu al Omu-
lui, Vestitor al bunăvoinței lui Dumnezeu. Odată cu naș-
terea Sa, în somnul neîntrerupt al păcatului s-au ivit
zori de o nouă viață. Iar pe cer a strălucit o stea, „vestind
o taină adevărată” celor ale căror inimi și minți tânjeau
după tainele pronoiei lui Dumnezeu. Înțelepții răsăriteni
din țări îndepărtate au urmat lumina stelei. În pustia
Iudeii a răsunat cântarea îngerească: „Slavă întru cei

¹ Troparul Nașterii Domnului.

de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună voire!”, cântare ce-i invita la drum, pentru a vedea slava Domnului, pe niște păstori neînvățați ce viețuiau în simplitatea inimii lor și nu dormeau în acea noapte sfântă, păzindu-și turmele. În iesle, ei au găsit un Prunc nou-născut, iar ochii lor duhovnicești, luminați de sus, au descoperit o mare taină. Dumnezeu cel de nedescris, fără de început și de negrăit i-a privit din fașă. Pentru prima oară, atât cei înțelepți, cât și cei simpli, au fost pătrunși deopotrivă de evlavie față de Pruncul-Dumnezeu, Care Și-a ascuns nemăsurata veșnicie în spatele unei zile de naștere în temporalitate. Înțelepții și-au lăsat lângă leagănul Său pruncesc darurile: aur, ca unui Împărat al veacurilor, tămâie, ca Dumnezeului tuturor, și smirnă pentru Cel nemuritor, ca pentru cineva mort de trei zile”. Și s-au întors ei în țările lor, răspândind vestea arătării lui Dumnezeu în trup.

Înțelepții de la Răsărit au devenit primii credincioși, primii propovăduitori ai creștinismului în inima lumii păgâne. Păstorii însă au părăsit turmele necuvântătoare, venind oamenilor, și vin până în ziua de astăzi, vestind bunăvoința lui Dumnezeu și faptul că legea harică a vieții s-a născut pentru om în Dumnezeul-Prunc Hristos. Și ziua nașterii Lui „s-a făcut începutul al mântuirii” pentru întreaga lume. Iar Mama cea tânără s-a smerit înaintea măreției căilor lui Dumnezeu. În bucuria nașterii Fiului-Mântuitor se întrevedea misiunea vieții sale viitoare pe pământ. În peștera Nașterii, doar ea și logodnicul ei Iosif știau taina acestui Prunc. El era Dumnezeu care le-a adus pe toate din neființă la existență, Cel care a creat făpturile din cele patru stihii și a încununat anul

cu cele 4 anotimpuri. Fecioara-Maică Îl înfașă pe Cel ce îmbracă cerul cu nori, Îl hrănește pe Hrănitorul oricărei făpturi, pe Cel Căruia îngerii Îi slujesc. Ea – Fecioara, Fiica omului – Maica Fiului lui Dumnezeu pe Care-L cântă soarele și Îl slăvește luna, Cel pe Care-L însoțesc stelele și Îl ascultă lumina.

Dragii mei, să nu petrecem această mare sărbătoare cu obișnuita indiferență, din pricina faptului că evenimentele respective ne sunt demult cunoscute. Să pătrundem cu inimile și mințile noastre predica tăcută a dumnezeiescului Prunc. Ca Fiu al Omului, El a trecut prin valea plângerii pentru a-i trasa omului calea spre mântuire. Ca Fiu al lui Dumnezeu, El îi dă putere și cele necesare pentru a ajunge la finalitatea acestei căi. Dumnezeu S-a dat pe Sine oamenilor sub chipul unui Prunc neputincios. Împăratul împăraților și Domnul domnilor nu S-a arătat pe pământ în deplinătatea puterii Sale, nici în toată strălucirea slavei Sale, nici în măreția înțelepciunii Sale, ci într-o smerenie profundă a venit să-Și slujească robii. Dumnezeul Cel atotputernic Și-a ales drept patrie Betleemul cel necunoscut, drept mamă – o Fecioară orfană, o peșteră pământească a ascuns taina nașterii Sale, iar primul leagăn fost ieslea vitelor. Oare nu este aceasta o smerenie maximă, până la o umilință totală? Dumnezeul cel bogat, sărăcind, a adus lumii norme de viață necunoscute anterior: bogăția milostivirii și a unei răbdări nemăsurate, izvorâte dintr-o iubire jertfelnică și dezinteresată.

„O mare taină văd, Dumnezeu S-a arătat în trup” – vestea bună despre nașterea Mântuitorului, în fiecare an, timp de 2000 de ani, este adusă umanității, amintindu-ne

Respect pentru oameni și cărți

de nevoia și de posibilitatea renașterii la o viață nouă, pură, a umanității ce îmbătrânește și slăbește în păcate. Iar noi, cei ce trăim în vremuri atât de îndepărtate de momentul nașterii lui Hristos, nu doar prin credință ne întărim pe calea mântuirii, dar și prin exemplul vieții multor generații care s-au perindat din zilele Mântuitorului până la noi. Sub ochii noștri, cu o precizie uimitoare, se împlinește cuvântul lui Hristos în istoria popoarelor. Toate profețiile vechi referitoare la Mântuitorul s-au împlinit deja; modelul vieții Sale și cuvintele Sale dătătoare de viață și lucrătoare au ajuns până la noi prin Sfânta Evanghelie. Vedem cum poruncile lui Hristos ne hrănesc și cum Biserica Sa, Stâlp și Temelie a Adevărului, continuă să aducă la urechile tuturor predica despre mântuire. Dar oare nu au răsunat în templul lui Dumnezeu cuvintele profetice despre acest Dumnezeu, Prunc bogat și prea plin de viață? „Iată, Acesta este pus spre cădere și spre ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stârni împotriviri” (Lc. 2, 34).

Ridicarea și căderea! Omule, alege ridicarea. Începe-ți drumul de la smerenia unui Prunc. Treci prin încercarea vieții în Hristos, alungând ispita păcatului ce te înconjoară și, ajungând la abnegație, vei dobândi bucuria vieții în dragoste jertfelnică. Iar pacea și liniștea sufletului îți vor vesti că în ieslea inimii tale S-a născut Hristos. Dar cât de des, prin indiferență și samavolnicie, ne îngrădăm căile mântuitoare ale vieții! Slăbim din cauza imposibilității de a supune pronia lui Dumnezeu propriilor poftă. Ne obișnuim să suferim din pricina tulburărilor neîncetate din suflet. Dar iată, Pruncul Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a ajuns un călător și un străin pe

pământ, S-a smerit până la starea de rob. Oare nu pronia lui Dumnezeu i-a rânduit o asemenea soartă? Iar El tace într-o răbdare mântuitoare, pentru noi, cei ce pierim. Oare nu Dumnezeu i-a dat să bea potirul păcatelor întregii umanități: păcate făcute de cei dinaintea noastră, de noi și de cei care se vor naște pe pământ până la sfârșitul lumii? Ori El a băut toată amărăciunea lor, spunând: „Nu voia Mea, Doamne, ci voia Ta să fie”. Și dacă Dumnezeu Fiul, din dragoste față de Dumnezeu Tatăl și față de omul ce pieria, a acceptat voia lui Dumnezeu, care presupunea drumul suferinței, atunci oare noi nu trebuie să căutăm voia pe care Tatăl nostru Cel ceresc o are pentru noi, pentru a-L urma pe Hristos?

Știind [acestea] și având o neîndoielnică credință că Pruncul Hristos este Mântuitorul, Răscumpărătorul și Dumnezeu nostru atotputernic, nu avem de ce să ne fie frică de dușmanii Adevărului, deși toate puterile iadului ne războiesc. Nimeni și nimic nu ne poate răpi din mâinile lui Dumnezeu. Suntem în afara oricărui pericol, câtă vreme nu ne lepădăm de Mântuitorul prin necredință. Iar iubirea lui Dumnezeu fără părtinire se revarsă peste cei răi și peste cei buni, îi miluiește pe drepti și îi acoperă pe păcătoși. Predica tăcută de astăzi, ce răsună de la leagănul pruncesc al Dumnezeului Cel atotputernic, să trăiască în inimile noastre: „Dacă nu veți fi ca pruncii, nu veți intra în Împărăția Cerurilor” (Mt. 18, 3). Așadar, dragii mei, să ne încredințăm cu simplitate și încredere copilărească în mâinile proniciei lui Dumnezeu, să ne smerim înaintea căilor înțelepciunii Lui, voia lui Dumnezeu să devină voia noastră; atunci mărețele și minunatele promisiuni ale lui Dumnezeu se vor împlini și în noi.

Respect pentru oameni și cărți

Astăzi, în ziua Nașterii Domnului, Biserica cheamă cerul și pământul [să se desfăteze] de bucuria sărbătorii. Dar cum și prin ce anume va răspunde sufletul nostru acestui îndemn? Oare mai este loc lângă leagănul lui Hristos pentru noi, cei săraci în dragoste și în smerenie, neputincioși în credința noastră slabă și în hotărârea de a-L urma Mântuitorul, oricât de lungă și de grea ar fi această cale?

O, Dumnezeu! Cel care ni L-ai dat pe Fiul Tău! Câte ne dăruiești nouă prin El! Dă-ne puterea să naștem în noi Duhul lui Hristos, pentru a trăi prin viața Sa. Atunci, chiar dacă și împotriva noastră, precum împotriva Lui, se va tulbura Irod și tot Ierusalimul împreună cu el, chiar dacă stăpânitorul acestei lumi și întreaga lume se va război cu noi și cu credința noastră ortodoxă, Tu ne vei acoperi în Taina lăcașului Tău și prin Îngerul Legământului ne vei adăposti pe muntele Tău, în Împărăția Cerurilor. „Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă supuneți, căci cu noi este Dumnezeu”!

PREDICĂ LA TĂIEREA ÎMPREJUR A MÂNTUITORULUI

*Cel Ce șezi pe Scaunul cel în chipul focului, întru cele de sus, împreună cu Părintele Cel fără de început și cu Dumnezeiescul Duh, ai binevoit a Te naște pe pământ din Fecioară, Maica Ta, care nu știe de bărbat, Mântuitorule Iisuse. Pentru aceasta ai și fost tăiat împrejur a opta zi ca un om. Slavă sfatului Tău celui preabun! Slavă rânduielii Tale! Slavă smereniei Tale, Unule Iubitorule de oameni!*²

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh!
Tăierea împrejur este sărbătoarea întâlnirii omului cu Dumnezeu. În taină s-a realizat venirea în lume a Mântuitorului Hristos. Un număr foarte restrâns de persoane au fost anunțate de Duhul Sfânt despre evenimentul cel mai mare care a avut loc în istoria umanității. Magii de la răsărit, păgânii conduși de stea, s-au închinat bunului Dumnezeu și au dus vestea celor văzute de ei în țări îndepărtate. S-au minunat păstorii de vestea primită de la îngeri, au venit la peșteră și au văzut în iesle un Prunc neajutorat. Învățătorii Legii au răsfoit Sfânta Scriptură în căutarea unui răspuns: unde trebuie să se

² Troparul Tăierii împrejur a Mântuitorului.

nască Mesia? Și toate s-au liniștit, fără să lase vreo urmă vizibilă în viața de zi cu zi. Lumea păgânilor, ca și cea a evreilor, continua să slăbească sub greutatea blestemului pe care omul l-a atras prin neglijarea voii lui Dumnezeu încă din rai. Chiar cei mai buni reprezentanți ai acestei lumi înțelegeau și își simțeau neputința totală în fața păcatului: „Vreau, dar nu pot să rezist în fața tiraniei păcatului”. Extrem de puțini trăiau în așteptarea unui ajutor de la Dumnezeu. Zorile unor noi anotimpuri deja răsăreau. Se împlineau patruzeci de zile de la nașterea Mântuitorului dăruit lumii. Conform Legii vechi, pruncul de sex masculin, întâiul-născut, trebuia adus la templu ca jertfă și închinat lui Dumnezeu. Astfel, în templu Vechiului Testament, Fiul lui Dumnezeu și al Fecioarei a fost trimis de sus pentru slujirea de răscumpărare a umanității. Familia Sfântă stă în fața sancționarului cu o jertfă sărăcăcioasă. Preotul a luat doi pui de porumbel pentru Mântuitorul lumii, iar Dumnezeu vede în Prunc o jertfă vie în brațele materne.

Conduși de Duhul lui Dumnezeu, în momentul tăierii împrejur a Pruncului Hristos, la templu sosesc și drepți ai Vechiului Testament: bătrânul Simeon, în vârstă de 360 de ani, și femeia cea înaintată în vârstă, Prorocița Ana. Ei s-au grăbit să-L întâlnească pe mult așteptatul Întemeietor și Legiuitor al Noului Testament, „Bătrânul Simeon L-a luat în brațe pe Creatorul Legii și Stăpânul a toate”. Se bucură și se veselește Prorocița Ana, care a prevăzut în El începutul unei noi vieți și al unui om restaurat. Tăcută, cu o inimă extrem de smerită, Fecioara-Maică își ducea Pruncul jertfă lui Dumnezeu și oamenilor, știind deja că El este Mielul Răscumpărător.

Bătrânul a profetizat că acest Prunc va fi obiect de dispută între oameni, iar sufletul și inima ei vor fi străpunse de arma ascuțită a suferinței.

Toate evenimentele din viața Mântuitorului, pe lângă sensul vizibil, aveau mereu și un alt sens, unul sacramental. În Biserica lui Dumnezeu se întâlnește omul cu Dumnezeu. Așa a fost înainte, așa va fi de-a lungul întregii istorii a umanității. Însă, în Biserică, omul va intra și va simți nașterea lui Dumnezeu în leagănul inimii sale. Iar Domnul, Care a venit să mântuiască ceea ce era pierdut, bate la ușa inimilor noastre, întâmpinându-ne pe drumul vieții. Și cât de important este nu numai să-L întâlnim, dar să-L și recunoaștem pentru a-I deschide inima „Stăpânului a toate”.

Bătrânul Simeon trăia în așteptarea lui Mesia și îl purta pe El, Cel încă necunoscut, în inima sa. Grație acestui fapt s-a învrednicit, din mila lui Dumnezeu, să-L întâlnească pe Pruncul Hristos și să devină literalmente teofor. Bătrâna Ana, după o căsnicie de șapte ani, și-a dedicat cu bună știință întreaga viață îndelungată lui Dumnezeu, slujindu-I în templu prin post și rugăciune. Și ea a fost învrednicită de bucuria de a-L întâlni pe Mântuitorul Hristos, recunoscând în Prunc mult-așteptatul Răscumpărător al lumii.

Cine dintre noi, cei care trăim în vremurile Noului Legământ, când multe dintre promisiunile lui Dumnezeu s-au împlinit deja, iar Mântuitorul cu inima și cu privirea milostivă ne privește, nu-și va aminti de propriile întâlniri cu Domnul? Căci noi am cunoscut din experiență adevărul promisiunii făcute de Mântuitorul ucenicilor Săi înainte de Înălțare: „Eu sunt cu voi